

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoP/17/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3721203043
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3721203043.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a členov senátu Mgr. Zuzany Holúbkovej a Mgr. Ivana Kubínyho vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti B.: W., nar. XX.XX.XXXX a W., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, pracovisko Púchov, deti rodičov: matky W. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXX, zastúpenej Mgr. Marcelom Pélim, advokátom so sídlom v Považskej Bystrici, M. R. Štefánika 157/45 a otca B. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom Y. XXX, t. č. bytom Y. L., M. XXX/X, zastúpeného Advokátskou kanceláriou URBÁNI & Partners, s.r.o., so sídlom v Banskej Bystrici, Skuteckého 17, IČO: 36 646 181, o zmenu úpravy styku otca s maloletými deťmi, na odvolanie otca maloletých detí proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 13. decembra 2022, č.k. 3P/50/2021-145, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch I., II., III. a VII. potvrzuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. neupravil styk otca s maloletými deťmi, výrokom II. rozhodol, že týmto sa mení rozsudok Okresného súdu Považská Bystrica, č.k. 6P/33/2021-41 zo dňa 28.07.2021 v spojení s uznesením Okresného súdu Považská Bystrica, č.k. 13P/50/2021-15 zo dňa 07.10.2021 a s uznesením Krajského súdu v Trenčíne, č.k. 19CoP/72/2021-49 zo dňa 08.12.2021 v časti o úprave styku otca s deťmi. Výrokom III. súd uložil rodičom a maloletým deťom výchovné opatrenie, spočívajúce v povinnosti podrobiť sa psychologickému poradenstvu a absolvovať 30 konzultácií so psychológom v intervaloch podľa jeho určenia, a to na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, pracovisko Púchov, za účelom zlepšenia vzájomnej komunikácie medzi rodičmi, podpory, obnovy a rozvoja rodičovských kompetencií a tiež aj úpravy vzťahov s otcom a deťmi. Výrokom IV. súd priznal znalcovi z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí PhDr. Mgr. F. Z., s miestom činnosti G., T. XX, znalečné za účasť na pojednávaní dňa 13.12.2022 vo výške 66,68 eur. Výrokom V. súd upravil uctárenie súdu, aby po právoplatnosti rozsudku poukázala znalkyni PhDr. Mgr. F. Z. na jej účet sumu 66,68 eur zo štátnych prostriedkov. Výrokom VI. súd rozhodol, že štát má nárok na náhradu trov konania voči matke v rozsahu 50 %, vo výške 508,34 eur a voči otcovi v rozsahu 50 %, vo výške 508,34 eur, ktorú náhradu trov konania sú rodičia povinní zaplatiť na účet Okresného súdu Považská Bystrica do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozsudku. Výrokom VII. súd rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil s poukazom na čl. 5, § 24 ods. 4, § 26, § 36 ods. 1, § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine. Uviedol, že matka sa podaným návrhom domáhala zúženia styku otca s deťmi proti ostatnému rozsudku upravujúceho styk otca s deťmi, keď v konaní tvrdila, že deti sa otca boja, odmietajú sa s ním stretávať, otec naopak žiadal dodržiavať

súdne rozhodnutie, eventuálne bol ochotný uzatvoriť rodičovskú dohodu, v zmysle ktorej by dievčatá u neho neprespávali, avšak aj naďalej by styk prebiehal bez prítomnosti matky. Súd poukázal na to, že v rámci rozvodového konania rodičia uzatvorili rodičovskú dohodu ohľadne úpravy styku otca s deťmi, ktorá predpokladá styk bez prítomnosti matky, v r. 2022 aj s prespatím detí u otca. Súd túto rodičovskú dohodu schválil. Krátko po schválení rodičovskej dohody nastali v rodine problémy, čo je zrejmé zo správy z poradensko-psychologického procesu z 10.12.2021, z ktorej vyplýva, že úrad práce bol kontaktovaný za účelom pomoci rodine dňa 30.08.2021, pričom iniciátorom bola matka s odôvodnením, že deti sa odmietajú stretávať s otcom. Po tom, čo matka podala návrh na zmenu úpravy styku otca s deťmi, podal aj otec v novembri 2021 návrh na výkon rozsudku ohľadne jeho styku s deťmi. Súd ďalej uviedol, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že rodine bola poskytovaná pomoc, či už na referáte poradensko-psychologických služieb na ÚPSVaR alebo v CDR Púchov od 30.11.2021 do 06.04.2022 (dobrovoľnou formou), resp. na základe neodkladného opatrenia, nariadeného v konaní o výkon rozhodnutia sp.zn. 3Em/2/2021 od 01.06.2022, avšak z dôvodu odmietavého postoja zo strany otca tieto stretnutia nemali požadovaný efekt. Súd poukázal na to, že v konaní bolo realizované znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológie, odvetvia klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých, pričom zo znaleckého posudku znalkyne PhDr. Mgr. F. Z. vyplýva, že deti majú k matke vybudovaný pevný kladný citový vzťah a prechovávajú k nej dôveru, cítia sa pri nej bezpečne. Celkový kontakt otca a detí znalkyňa hodnotí zo strany maloletých ako odťažité, dievčatá sporadicky nadväzovali, ale neudržiavali očný kontakt s otcom, odvracali zrak k hernej ploche alebo k znalkyni, neprebehol žiadny haptický (dotykový) kontakt. Deti potrebovali účasť tretej osoby, ktorý by im uľahčil kontakt medzi otcom a nimi, nakoľko samé v jeho prítomnosti zotrvať nechceli a interakciu by nebolo možné realizovať. Maloleté deti verbalizovali pozitívnu citovú náklonnosť voči osobe matky a negatívnu citovú náklonnosť voči osobe otca, prejavujúcu sa ako odmietanie, strach a neochota veriť mu. Testové metódy a ich následná exploračia zhodne poukazujú na to, že vzťahy medzi otcom a deťmi sú vnímané ako vyslovene negatívne. Vzťahová väzba maloletých k otcovi je negatívna z dôvodu ich osobnej skúsenosti s otcom, čo znamená, že s ním majú viacero takých zážitkov, ktoré neprispeli k dobrej kvalite ich vzťahu. Na druhej strane deti prebrali slovník dospelých, s ktorými žijú v spoločnej domácnosti a ich spontánna verbalizácia má charakter nepriameho ovplyvňovania. V kontexte rodinného prostredia, v ktorom deti žijú, teda s matkou, so starou matkou zo strany matky, ktorá je partnerkou ich dedka zo strany otca, všetci títo členovia rodiny môžu negatívne pôsobiť pri vytváraní názorov a postojov k osobe otca. Priamu manipuláciu vo forme príkazov, inštrukcií alebo nabádania na uvádzanie nepravdivých skutočností znalkyňa nekonštatovala. Podľa názoru znalkyne otec potrebuje odborné vedenie v oblasti obnovy vzťahu s maloletými, korekciu svojich výchovných metód, aby na maloleté nevyvíjal, napr. nevhodne kladenými otázkami a požiadavkami, nežiadúci tlak, neposilňoval ich odpor a neuzatváral si tým svoje výchovné pôsobenie. Obnova vzťahov by sa mala diať najmä cez priaznivejšiu skúsenosť a spoločné zážitky maloletých s otcom, ktoré budú sledovať záujem detí, nielen práva rodiča. Otec by mal rešpektovať snahu pracovníkov odborného poradenstva pri úsilí poskytnúť mu vhodné vedenie s rešpektom voči emocionálnemu rozpoloženiu detí a ich skutočným potrebám. Pritom bolo znalcom zistené, že rodičia majú aktuálne menej než formálny vzťah, nepozdravia sa, ich komunikácia úplne absentuje. Ani jeden z rodičov sa s druhým nechce stretnúť z vnútorného presvedčenia, obaja sú sústredení na devalvovanie hodnoty osoby toho druhého ako bývalého partnera, nie na aktuálnu rolu rodičov. Maloleté deti vnímajú nežiadúci psychický tlak zo strany otca, pokiaľ ide o presadzovanie jeho vôle. Akékoľvek tendencie k formálnemu „vynucovaniu vzťahu“ u maloletých bude vyvolávať ich odmietanie. Obnova vzťahov by sa preto podľa názoru znalkyne mala diať najmä cez priaznivejšiu skúsenosť a spoločné zážitky maloletých s otcom, ktoré budú sledovať záujem detí a sýtiť ich emočné potreby. Maloleté deti pri znaleckom vyšetrení uviedli viacero situácií, pri ktorých mohli byť svedkami nevhodného správania, vyjadrovania, fyzických útokov zo strany otca. Tieto situácie deti vnímali so strachom, emocionálnym dôsledkom sú potom prejavy odmietania, averzie a odporu k stretávaniu sa s otcom. Znalkyňa aj na pojednávaní uviedla, že vzťah detí s otcom je narušený, nedokážu byť s ním hravé, spontánne a radostné. Obaja rodičia si vyčítajú veci z minulosti, ale nesústredia sa na záujem detí. Znalkyňa konštatovala, že otec bez matky nedostane deti na svoju stranu, matka je kľúčová. Obaja rodičia pokiaľ nebudú spolu komunikovať, deti ťažkovidia, že otec je dobrý otec. Otec nevyhnutne potrebuje, aby s matkou začali aspoň formálne komunikovať, na slušnej úrovni aspoň ako cudzí ľudia, keďže deti sú s matkou identifikované - žijú v domácnosti matky, ovplyvňuje ich výchova matky. Deti sú v súčasnosti v odpore, nebudú momentálne dobrovoľne a radi k otcovi chodiť. Podľa názoru znalkyne je potrebné tento proces „nakrokovat“, aby sa to, čo očakáva otec, aj udialo, a to sa stane práve formou poradenstva, ktoré mal šancu absolvovať, čo však priamo otec odmietol. Súd ďalej uviedol, že zo správy o plnení účelu neodkladného opatrenia zo dňa 05.12.2022 vyplýva, že u detí pretrváva odmietavý

postoj voči styku s otcom, ktorý je od ostatnej návštevy centra (31.08.2022) nezmenený, vyhranený. Obe deti verbalizovali strach z otca, boja sa ho a odmietajú sa dostaviť na pracovisko CDR za jeho prítomnosti. Maloleté deti tiež pociťujú strach v okolí budovy pracoviska, ktorý vyplýva z obavy, že tu bude na nich čakať otec. Z vykonaného dokazovania mal súd preukázané, že styk otca s deťmi v zmysle súdom schválenej rodičovskej dohody v rámci rozvodového konania nie je možný. Požiadavka otca, aby styk tak ako je určený prebiehal bez prítomnosti matky, je vzhľadom na odmietanie detí nereálna a v tomto smere by rozhodnutie bolo nevykonateľné a jednoznačne nie je v záujme maloletých detí. Hoci sa odborná podpora rodine poskytuje od augusta 2021, neprinieslo to želaný efekt, teda obnovu vzťahu u detí k otcovi a zlepšenie komunikácie medzi rodičmi. Podľa názoru súdu, ktorý potvrdzuje aj vyjadrenie znalkyne a odborných pracovníkov CDR Púchov, to, že opatrenia nepriniesli požadovaný efekt, je možné pripísať práve otcovi. Otec totiž od začiatku spolupráce odmietal na tieto stretnutia chodiť, resp. chodil iba minimálne, odôvodňujúc to tým, že sa nepotrebuje a nechce stretávať s matkou detí. Otec si však nechcel pripustiť, hoci mu to odborníci, vrátane znalkyne prízvukovali, že na to, aby sa vzťah detí s ním zlepšil, nevyhnutne k tomu potrebuje matku v tom smere, aby s ňou dokázal komunikovať slušne, minimálne na formálnej úrovni. Stav, že deti odmietajú otca, nie je spôsobený tým, že by sa deti len tak bez dôležitého dôvodu nechceli s otcom stretávať. Tento stav je dôsledkom toho, že rodičia nezabezpečujú deťom bezkonfliktné prostredie, zdravé a pokojné zázemie. Deti sú vystavované hádkam a konfliktom, vulgárnym vyjadreniam zo strany rodičov, resp. necitlivému správaniu zo strany otca, a to aj v čase, keď sú prítomné na odbornom pracovisku práve za účelom nápravy vzťahov. Z vykonaného dokazovania je tiež zrejmé to, že deti potrebujú zo strany otca citlivý prístup, avšak otec sa v súčasnosti nedokáže naladiť na emocionálne potreby detí. Znalkyňa síce uviedla, že sa to dá korigovať, ale otec potrebuje odborné vedenie, ktoré žiaľ odmieta. Na základe týchto skutočností mal súd za to, že v aktuálnom stave v akom sa rodina nachádza, nie je možné očakávať realizáciu styku otca s deťmi na dobrovoľnej báze, prirodzene a spontánne tak, ako by styk prebiehal za situácie, ak by vzťahy v rodine neboli tak vážne narušené ako je to v tomto prípade a deti by sa z kontaktu s otcom tešili. Podľa názoru súdu, vynucovanie styku otca s maloletými deťmi v akomkoľvek rozsahu by negatívne vplývalo na duševný a psychický stav maloletých detí. V tomto súd videl podstatnú zmenu pomerov v zmysle ust. § 26 v spojení s § 36 ods. 1 Zákona o rodine, a preto sledujúc primárne najlepší záujem maloletých detí rozhodol tak, že styk otca s deťmi neupravil a súčasne zmenil rozhodnutia, ktoré sa týkajú úpravy styku otca s deťmi (výrok II.). Súd ďalej uviedol, že hoci znalkyňa v znaleckom posudku považovala za potrebné pokračovať v tzv. asistovanom styku, uvedené navrhla po tom, ako deti a rodičov dňa 28.06.2022 vyšetrila, kedy deti boli po psychickej stránke v poriadku. Súd však poukázal na skutočnosť, že kým deti v tom čase akceptovali prítomnosť otca v jednej miestnosti, po incidente z 31.08.2022, ktorý sa odohral v CDR Púchov, majú deti strach sa s otcom stretnúť. Podľa názoru súdu, pokiaľ nedôjde k opätovnej, aspoň čiastočnej úprave vzťahu detí k otcovi, pokiaľ deti nebudú prítomnosť otca vo svojej blízkosti akceptovať, čomu má napomôcť práve uložené výchovné opatrenie, nie je možné v záujme predchádzania traumatizácie detí a stresovým situáciám súdom upraviť styk otca s deťmi, a to ani v prítomnosti matky, keďže rodičia majú narušený vzťah, deti bez matky k otcovi dobrovoľne nepôjdu a zároveň otec absolútne odmieta prítomnosť matky, pričom otec sa ani na stretnutiach za účasti odborných pracovníkov neštiepi správať voči matke nevhodne, a to aj za prítomnosti maloletých detí, čím sa sám svojím postojom ukracuje o možnosť byť s deťmi. Súd ďalej uviedol, že napriek predchádzajúcim opatreniam, ktoré v podstate nepriniesli očakávané výsledky, vzhľadom na ich odmietanie zo strany otca, nerezignoval na podporu rodiny v oblasti rodinného poradenstva a uložil rodičom a maloletým deťom výchovné opatrenie tak, ako uviedol vo výroku III. rozsudku, keďže to považoval za nevyhnutné riešenie. Súd zdôraznil, že cieľom tohto výchovného opatrenia je to, aby rodičia dospeli k takej forme spoločnej komunikácie, ktorá by v konečnom dôsledku prispela k zlepšeniu vzťahu detí k otcovi a k zmierneniu, prípadne až odstráneniu negatívnych vplyvov ohrozujúcich zdravý fyzický a najmä psychický vývin maloletých detí, za ktorý sú zodpovední obaja rodičia. Rodičia by si mali uvedomiť nenahraditeľnú cenu toho druhého rodiča v živote maloletých detí, aby sa s týmto vedomím vzájomne rešpektovali. Ako uviedla znalkyňa, je dôležité, aby otec potlačil nenávisť, nevraživosť voči matke a sústredil sa na to, čo by mohlo fungovať. Ak otec trvá, že sa s matkou nechce stretávať, je veľmi ťažko vynútiť formálne výkon rozhodnutia. Maloleté deti to za takej situácie nikdy nebudú robiť dobrovoľne. Na to, aby styk fungoval, potrebuje otec spolupracovať s matkou, komunikovať s ňou aspoň na základnej, slušnej úrovni. Bez toho, aby aspoň základne spolu rodičia komunikovali, sa otec k deťom nepriblíži, lebo oni nebudú chcieť k nemu chodiť. Vzťah detí k otcovi je momentálne negatívny. Výchovné opatrenie má taktiež napomôcť úprave vzťahu detí k otcovi, ktorý je jednoznačne narušený, deti majú z otca strach a odmietajú s ním byť, dokonca čo i len v jednej budove. Súd uložil výchovné opatrenie v rozsahu 30-tich konzultácií, keďže podľa názoru súdu takýto počet je za danej situácie zatiaľ primeraný

(súd neurčil trvanie výchovného opatrenia v mesiacoch, nakoľko pre výsledok je dôležitý skutočný počet sedení). Súd pritom bude priebežne sledovať, či dané výchovné opatrenie plní svoj účel, ak to bude potrebné môže rozhodnúť o uložení ďalšieho výchovného opatrenia, čím by došlo k navýšeniu počtu konzultácií. Vzhľadom na zistenie, že v obvode súdu nie je odborník - klinický psychológ, ktorý bol ochotný spolupracovať pri výkone výchovného opatrenia, súd určil, že konzultácie bude realizovať Referát poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR Považská Bystrica, pracovisko Púchov. Nič však nebráni tomu, aby sa rodičia obrátili na ktoréhokoľvek psychológa podľa svojho určenia za účelom odbornej pomoci. V súvislosti s účasťou znalkyne PhDr. Mgr. F. Z. na pojednávaní dňa 13.12.2022 jej súd priznal znalečné v celkovej výške 66,68 eur v zmysle vyhlášky MS SR č. 491/2004 Z.z. o odmenách, náhradách výdavkov a náhradách za stratu času pre znalcov, tlmočníkov a zároveň upravil učtáreň súdu, aby po právoplatnosti rozsudku vyplatila znalečné znalkyni zo štátnych prostriedkov (výrok V.), nakoľko na znalečné neboli zo strany rodičov zložené preddavky. V súlade s ust. § 57 a § 58 CMP súd rozhodol o povinnosti rodičov zaplatiť štátu nárok na náhradu trov konania, u každého z nich vo výške 508,34 eur, čo predstavuje rozsah 50 % nároku, keď mal súd za to, že znalecké dokazovanie bolo vykonané v záujme oboch rodičov, ako aj maloletých detí a je potom spravodlivé priznať štátu nárok na náhradu trov konania voči obojmu rodičom v rovnakom rozsahu. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd odôvodnil ust. § 52 CMP.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletých detí. Bol toho názoru, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil zistené skutočnosti a nedostatočne prihliadol na všetky okolnosti, ktoré bolo potrebné vziať do úvahy pri rozhodovaní o zmene úpravy styku s maloletými deťmi, na základe čoho dospel k nesprávnemu záveru, že je potrebné uložiť rodičom a maloletým deťom výchovné opatrenie. Rovnako považoval za nesprávne a nedôvodné rozhodnutie súdu o neupravení jeho styku s deťmi, pri ktorom súd zistené skutočnosti posúdil veľmi selektívne a tendenčne v jeho neprospech. Uviedol, že rezolútne namieta rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktoré považuje za nezmyselné a neadekvátne v nastalej situácii. Opakovane uviedol, že po rozvoze a uzatvorení rodičovskej dohody matka detí bezdôvodne nerešpektovala rozhodnutie súdu a deti mu na styk niekoľkokrát nepripravila. Zdôvodňovala to tým, že je s deťmi na výlete, nemá právoplatný rozsudok alebo aj tým, že deti sú choré, napriek tomu deti navštevovali škôlku alebo školu. Po tomto konaní usúdil, že mu matka začala odopierať styk s deťmi. Pokiaľ mu boli deti odovzdávané na styk pred bydliskom matky, boli prítomní aj členovia jej rodiny, ktorí na neho pokrikovali, pohadzovali na neho kamienky a natáčali si ho na video; on však na nič nereagoval. Hlavným dôvodom podania návrhu matky na zmenu styku bol incident, ktorý sa odohral za rodinným domom matky koncom r. 2022, kedy ho matka detí spolu s jej matkou napadli a spôsobili mu rôzne zranenia. Pritom sa to udialo na jeho pozemku, kde matka detí priviedla aj maloleté deti, aby všetko videli, aby si ho takto sprotivili. Keď odchádzal z pozemku, matka detí na neho zakričala „po tomto ti deti nedám, ani keď sa poserieš...“. Po tomto napadnutí podal žiadosť o zmenu úpravy styku s deťmi s tým, že žiadal iba zmeniť miesto odovzdávania detí, a to na miesto s nepretržitým kamerovým systémom pred obecným úradom a nie pred rodinným domom matky detí, ktorej bolo aj vyhovené. Hoci došlo k zmene miesta preberania detí, matka mu nikdy deti na tomto mieste deti neodovzdala. V tom istom čase podala matka detí návrh na absolútny zákaz jeho styku s deťmi, resp., že bude styk iba v jej prítomnosti cez víkend v trvaní dvoch hodín. Súd jej návrhu nevyhovel a následne podala ďalší návrh, ktorým sa domáha inej úpravy styku, keďže deti boli svedkami incidentu. Hoci mu matka detí nedávala a snaží sa mu pomstiť za to, že sa s ňou rozviedol, naďalej pokračoval v snahe stretávať sa s deťmi a podal návrh na výkon rozhodnutia. Vždy, keď sa mal realizovať styk, matka s deťmi išla na pohotovosť, dostali napr. iba kvapky do nosa, ale ona mala v ruke dôkaz o tom, že sú deti choré. Výkon rozhodnutia bol podľa neho fraškou, kde bolo iba vydané rozhodnutie navštevovať CDR. Nesúhlasil s tým, aby počas návštev v CDR bola v miestnosti s deťmi prítomná aj matka. Keď bol v miestnosti iba s deťmi a s pracovníčkami CDR, spočiatku mali deti zmiešané pocity, ale potom sa odviazali a hrali sa s ním hry, prípadne sa rozprávali. Z vyjadrení detí mu je jasné, že boli zmanipulované, rozprávali vety, ktoré im boli podsúvané zo strany matky, napr. ho posielali za údajnými novými dcérami, ktoré im matka ukázala na Instagrame. Keď mu na jednom z posledných sedení v CDR maloletá W. povedala, že „ty už za nami nechod', hanbíme sa za teba“, vyvolalo to v ňom vášne, zareagoval tak ako by mal zareagovať normálny rodič a povedal jej „W., vyprosujem si od teba takéto správanie a neprajem si, aby si takto hovorila, toto nesmieš nikomu povedať, žiadnemu človeku, ak by sa to opakovalo dostaneš po ritke“. Pracovníčky CDR, ako aj matka to počuli a mal. W. neupozornili na to, že to, čo rozpráva sa nepatrí, ale upozornili jeho, že čo on rozpráva, že chce dať dieťaťu po ritke... V ten deň sa spolupráca v CDR skončila a viac tam už nešiel. Poukázal na to, že deti a ich názory sú absolútne skopírované s prostredím, v ktorom žijú, pričom deťom sú zo strany matky a jej rodiny rozprávané veci, ktoré oni nezažili, pričom ide

o vymyslené historiky. Pokiaľ matka podala návrh v tejto veci z dôvodu, že deti boli svedkami incidentu za rodinným domom, zabudla uviesť, že v mesiaci september 2022 partner matky V. B. zaútočil v Y. L. na jeho snúbenicu a vulgárne jej nadával a vyhrážal sa, o ktorých skutočnostiach podala jeho snúbenica oznámenie na políciu. Uvedené počuli maloleté deti, čo však matke v tomto prípade už nevadilo. Tieto skutočnosti uviedol aj na pojednávaní na súde prvej inštancie s návrhom na vypočutie svedkyne W. I., avšak jeho žiadosti nebolo vyhovené. Dodal, že matka detí ho ohovára, že je dílerom a užívateľom drog, že chodí na aute opitý a keď ho vidí, privoláva na neho políciu. Pokiaľ aj došlo u nich s matkou detí k rozvodu, v žiadnom prípade nesúhlasí, aby došlo k odlúčeniu detí od neho a aby sa nemohol s nimi riadne stretávať. Už viac ako rok deti nevidel a nestretol sa s nimi, nebol s nimi nikde na výlete. Bol toho názoru, že konflikt medzi rodičmi nie je žiadnym dôvodom na zmenu úpravy styku, ani na zákaz styku s deťmi. Vie, že deti sú manipulované, avšak oni za to nemôžu. Čas hrá proti nemu a čím dlhšie budú deti od neho odlúčené, tým horšie to bude pre nich. Žiadal, aby odvolací súd jeho odvolaniu v celom rozsahu vyhovel, prípadne, aby nemenil rozhodnutie v časti o úprave styku a ponechal ho v platnosti.

3. K odvolaniu otca maloletých detí podal písomné vyjadrenie kolízny opatrovník, ktorý navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdiť. Vo veci zmeny úpravy styku sa pridržiaval záverov znaleckého dokazovania a tiež sa naďalej pridržiaval jeho vyjadrenia v rámci konania.

4. K vyjadreniu kolízneho opatrovníka sa vyjadril otec maloletých detí. Uviedol, že toto vyjadrenie si samo sebe odporuje, keďže sociálna pracovníčka na poslednom pojednávaní na otázku sudkyne o predstave styku odpovedala, že v zmysle pôvodného rozsudku o rozvode manželstva a úprave práv a povinností k deťom, kde bolo stanovené stretávanie otca s maloletými deťmi bez matky, pričom uviedla, že je dôležité, aby deti mali podmienky rovnaké tak u matky, ako aj u otca. Vo vyjadrení k odvolaniu však už uviedla, že sa pridržiava pôvodného rozsudku, kde bol povinný stráviť niekoľko hodín na úrade práce pod dohľadom psychologičky, ktorá nielen nemá predstavu, ale ani nepozná pomery, kde deti žijú a v akom ťažkom a manipulatívnom prostredí vyrastajú. Poukázal na to, že v minulosti si pracovníčky kolízneho opatrovníka nerobili svoju prácu riadne a presahovali svoje možnosti a kompetencie. Úrad práce by mal robiť tak, aby deti vychádzali s oboma rodičmi a netváriť sa, že sa ich nič netýka a jedinou úlohou je spísať úradný záznam.

5. Matka sa k odvolaniu otca detí písomne nevyjadrila.

6. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutých výrokoch I., II., III. a VII. podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť ako vecne správny.

7. Odvolaním otca maloletých detí neboli napadnuté výroky IV., V. o priznaní znalečného a úprave súdu na vyplatenie znalečného zo štátnych prostriedkov a výrok VI. o náhrade trov konania štátu. V týchto výrokoch je rozsudok súdu prvej inštancie právoplatný a týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý (§ 367 ods. 2 CSP).

8. Otec detí odvolaním napadol výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým nebol upravený jeho styk s deťmi a rovnako namietal výrok o uložení výchovného opatrenia maloletým deťom a rodičom.

9. Súd prvej inštancie vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ust. § 191 až 194 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa stotožňuje so skutkovými aj právnymi závermi súdu prvej inštancie a z tohto dôvodu si aj osvojuje dôvody napadnutého rozhodnutia, pričom v celom rozsahu na ne v zmysle ust. § 387 ods. 2 CSP poukazuje.

10. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to

vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

11. Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

12. Zmena pomerov odôvodňuje zmenu rozhodnutia o výkone rodičovských práv a povinností maloletého dieťaťa, poprípade súdom schválenú dohodu o výkone rodičovských práv a povinností len vtedy, ak iné okolnosti prevažujú nad požiadavkou stálosti výchovného prostredia. Je tomu tak obvykle v tých prípadoch, v ktorých sa skôr vykonaná úprava rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu stane, s ohľadom na zmenu pomerov úpravou, ktorá naďalej nezaisťuje najpriaznivejšie podmienky pre zdravý vývoj dieťaťa. Relevantnosť zmeny sa zisťuje porovnaním tvrdených a preukázaných nových pomerov s pôvodnými pomermi tak, ako boli zistené v príslušnom konaní, vzťahujúcim sa k predchádzajúcemu súdnemu rozhodnutiu. Zmenu pomerov možno vymedziť ako zmenu rozhodujúcich kritérií v porovnaní so stavom existujúcim v čase predchádzajúceho rozhodnutia súdu.

13. Podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení: uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

14. Systém výchovných opatrení v zmysle ust. § 37 Zákona o rodine je vybudovaný systematicky od miernejších zásahov k vážnejším zásahom. Veľmi účinným sa ukázalo najmä využitie uloženia povinnosti odborného poradenstva v špecializovaných zariadeniach, ktoré súd môže uložiť rodičom maloletého dieťaťa. Poradenstvo možno uložiť jednému z rodičov, obom rodičom, spoločne obom rodičom, niektorému z rodičov a dieťaťu alebo obom rodičom a dieťaťu; poradenstvo možno uložiť aj dieťaťu osobitne. Výhodou tohto opatrenia je, že súd po uložení výchovného opatrenia sleduje jeho vykonávanie, a to v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, v súčinnosti s obcou alebo s príslušným zariadením, v ktorom je dieťa umiestnené. Po uplynutí obdobia, na ktoré je výchovné opatrenie uložené, súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia, a to na základe správy, ktorú mu zariadenie doručí. Podľa záverov poradenstva rozhodne o aplikácii ďalších opatrení, pričom môže využiť napr. predĺženie poradenstva, resp. jeho rozšírenie o nové ciele. Hmotnoprávnou podmienkou uloženia výchovného opatrenia je, že to vyžaduje záujem dieťaťa. Pokiaľ má súd za to, že výchovné opatrenie už nie je potrebné, môže ho zrušiť, ak stále trvá.

15. Odvolací súd sa v danej veci stotožňuje s rozhodnutím súdu prvej inštancie v napadnutých častiach. Z výsledkov dokazovania nepochybne vyplýva potreba nariadenia výchovného opatrenia z dôvodu pretrvávajúcej neadekvátnej komunikácie medzi rodičmi, ktorá má negatívny vplyv na psychiku maloletých detí, ako aj z dôvodu obnovenia komunikácie medzi rodičmi a odstránenia negatívnych vplyvov na maloleté deti, pochádzajúcich zo vzájomných konfliktov rodičov. Odvolací súd predovšetkým poukazuje na závery znaleckého posudku, vypracovaného v konaní, keď okrem iného psychologickým vyšetrovaním znalkyňa PhDr. Mgr. F. Z. zistila u mal. W. a mal. W. negatívnu vzťahovú väzbu detí k otcovi z dôvodu ich osobnej skúsenosti s otcom, čo znamená, že s ním majú viacero takých zážitkov, ktoré neprispeli k dobrej kvalite ich vzťahu. Maloleté deti na znaleckom vyšetrení uviedli viacero situácií, pri ktorých mohli byť svedkami nevhodného správania, vyjadrovania, fyzických útokov zo strany otca. Uviedli, že tieto situácie vnímali so strachom (báli sa o matku, báli sa o babku, báli sa o dedka, o seba, detailne popisovali každú situáciu zvlášť). Emocionálnym dôsledkom sú potom prejavy odmietania, averzie a odporu k stretávaniu sa s otcom. Dôvodom, pre ktorý maloleté deti odmietajú komunikáciu a kontakt s otcom je podľa znalkyne osobná skúsenosť maloletých detí, nakoľko s ním majú viacero zážitkov, ktoré neprispeli k dobrej kvalite ich vzťahu. Z tejto skúsenosti maloleté deti odvodzujú to, aký otec je, zovšeobecňujú to slovom „zlý“, nepripúšťajú, že má aj dobré vlastnosti a mohla by v ich vzťahu nastať priaznivejšia zmena do budúcnosti; komunikácia a kontakt s otcom nie sú podporované prostredím, v ktorom maloleté deti žijú; to, ako sa rodičia správajú k sebe navzájom, to, že rodičom chýba akákoľvek snaha o komunikáciu, situácii neprospieva, výchovný priestor otcovi skôr uzatvára. Znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že vzťah detí s otcom je narušený a k zlepšeniu tohto vzťahu nemôže dôjsť bez toho, že by rodičia nezačali spolu lepšie komunikovať a správať sa k sebe na slušnejšej úrovni. Bez nápravy týchto vzťahov, za súčasnej situácie nie je možné, aby deti dobrovoľne a bez odporu chodili k otcovi. Samotná znalkyňa zdôraznila, že je potrebné tento proces „nakrokovat“, aby to, čo otec očakáva, sa udialo, teda aby dochádzalo k riadnej úprave styku otca s maloletými deťmi, zabezpečiť

jedine forma poradenstva, ktorú musia rodičia a maloleté deti absolvovať, a to formou výchovného opatrenia.

16. Rodičia si musia uvedomiť, že medzi nimi nemôže pokračovať negatívne nastavenie, je nevyhnutné, aby rodičia maloletých detí neriešili svoje nezhody pred deťmi, ale naopak hľadeli predovšetkým na záujem maloletých detí. Je nesporné, že zlá, či priamo konfliktná komunikácia medzi rodičmi, môže mať negatívny vplyv na osobnostný rozvoj maloletých detí, čo nepochybne uviedla aj znalkyňa.

17. Vzhľadom na uvedené skutočnosti bol aj odvolací súd toho názoru, že pre neustále konflikty medzi rodičmi, pre absenciu konštruktívnej komunikácie rodičov a z tohto dôvodu negatívnych vplyvov na psychiku maloletých detí, je v najlepšom záujme maloletých detí nariadiť výchovné opatrenie, spočívajúce v povinnosti rodičov a maloletých detí podrobiť sa odbornému psychologickému poradenstvu a absolvovať konkrétny počet konzultácií (30), za účelom zlepšia vzájomnej komunikácie medzi rodičmi, podpory, obnovy a rozvoja rodičovských kompetencií a tiež za účelom úpravy vzťahov otca s deťmi.

18. Rodičia si musia byť vedomí skutočnosti, že uložené výchovné opatrenie má viesť k zlepšeniu schopnosti rodičov navzájom komunikovať medzi sebou, akceptovať druhého rodiča vo výchove maloletých detí, napomôcť pri budovaní citovej väzby a pri prehĺbovaní vzťahu rodičov s deťmi. Preto je nepochybne v záujme maloletých detí, aby vyrastali v harmonickom prostredí bez konfliktov a mali zdravý fyzický a psychický vývoj.

19. V súlade s výsledkami vykonaného dokazovania, predovšetkým so závermi znaleckého dokazovania je aj rozhodnutie súdu prvej inštancie o neupravení styku otca s deťmi. Akákoľvek úprava styku otca s maloletými deťmi za situácie, že deti majú z otca strach, odmietajú ho, obávajú sa stretnúť otca a zotrvať s ním osamote v jednej miestnosti, by bola v rozpore so záujmami maloletých detí, ktorý je v tomto prípade záujmom prioritným a mohla by mať negatívny vplyv na duševný a psychický stav detí. Je pravdou, že aj v domácnosti, v ktorej maloleté deti žijú, sú im reprodukované negatívne skutočnosti o otcovi, avšak tieto zažili aj s otcom, a o to viac je potom v deťoch umocňovaná obava kontaktu s otcom, ich strach, odmietanie otca, zvlášť po poslednom zážitku s otcom v CDR dňa 31.08.2022, kedy otec zvýšeným hlasom hanlivo reagoval na matku, pracovníkov centra, deti reagovali plačom a slovným vyjadrením, že majú z otca strach. Ako zdôraznila aj znalkyňa, vzťah detí k otcovi je za súčasnej situácie natoľko narušený, že bez adekvátnej práce s odborníkmi, začatia komunikácie medzi rodičmi, nedôjde k náprave tohto vzťahu a deti si cestu k otcovi nenájdu. Podľa názoru odvolacieho súdu by si mal otec uvedomiť, že sa musí naučiť komunikovať s matkou, predovšetkým bez negatívnych emócií, neurážať ľudí okolo seba, čo musia vidieť aj maloleté deti, aby postupne začali k otcovi nadobúdať dôveru, istotu a odbúrali strach z otca, ktorý v súčasnosti v nich pretrváva. Ak sa zlepší vzťah otca s matkou, nepochybne sa zlepší aj vzťah detí k otcovi, čo je následne nevyhnutnou podmienkou k možnému kontaktu detí s otcom na báze dobrovoľnosti.

20. S poukazom na tieto skutočnosti sa odvolací súd stotožnil s rozsudkom súdu prvej inštancie aj vo výroku o neupravení styku otca s maloletými deťmi a v ostatnom odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie v tejto časti.

21. Na základe týchto skutočností odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých častiach (výroky I., II., III. a v naväzujúcom výroku VII. o trovách konania) podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil ako vecne správny.

22. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

23. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora, alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa CMP.